Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0823U101527

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 29-11-2023

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сікаленко Євгеній Сергійович
2. Yevgenii Sikalenko

Кваліфікація: 222

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7652-8918

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 222

Назва наукової спеціальності: Медицина

Галузь / галузі знань: охорона здоров'я

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Хірургія

Дата захисту: 25-12-2023

Спеціальність за освітою: 222 Медицина

Місце роботи здобувача: Державна установа "Національний науковий центр хірургії та трансплантології імені О.О. Шалімова" Національної академії медичних наук України

Код за ЄДРПОУ: 45233967

Місцезнаходження: вул. Героїв Севастополя, 30, Київ, 03126, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія медичних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 26.613.155

Повне найменування юридичної особи: Національний університет охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика

Код за ЄДРПОУ: 01896702

Місцезнаходження: вул. Дорогожицька, буд. 9, Київ, 04112, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний університет охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика

Код за ЄДРПОУ: 01896702

Місцезнаходження: вул. Дорогожицька, буд. 9, Київ, 04112, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 76.29.39

Тема дисертації:

1. Хірургічне лікування атеросклеротичного ураження черевного відділу аорти та її парних гілок
2. Surgical treatment of atherosclerotic lesions of the abdominal aorta and its twins branches

Реферат:

1. Актуальність. Серцево-судинні захворювання (ССЗ) є основною причиною смерті в усьому світі: ні з якої іншої причини щорічно не вмирає стільки людей, скільки від ССЗ. За оцінками, в 2015 році від ССЗ померло 17,7 мільйона чоловік, що склало 31% всіх випадків смерті в світі. Більше 75% випадків смерті від ССЗ відбуваються в країнах з низьким і середнім рівнем доходу [116]. Атеросклероз черевної частини аорти та її парних гілок відносяться до частої та складної в діагностичному та лікувальному плані патології. Ураження лише одного судинного басейну зустрічається дуже рідко, - для цього патологічного процесу характерна мультифокальна форма ураження з залученням двох або і більше судинних басейнів. Атеросклеротичний процес в стінках аорти настає раніше та частіше ніж в інших артеріальних судинах. Однак клінічно атеросклероз аорти вперше проявляється зазвичай в п’ятомушостому десятиріччі життя, причому навіть складні його форми тривало протікають безсимптомно. Атеросклеротичні захворювання парних гілок

черевної частини аорти (ниркові та поперекові артерії) можуть поєднуватися з аневризмою черевної аорти чи стенотично-оклюзійними ураженнями самої аорти. В структурі серцево-судинних захворювань вони займають одне з перших місць. Своєчасна діагностика та вибір методу лікування цих 3 захворювань залишається актуальною проблемою, так як летальність при ускладненнях коливається від 60% до 80% [63]. Останніми роками доказано, що особливості анатомічної та гістологічної будови черевної аорти сприяють характерному перебігу захворювання цього органу. В зв'язку з цим вкрай актуальним є вивчення особливостей будови стінки черевної аорти, змін її морфології в період формування та прогресування атеросклеротичного процесу. Детальне вивчення цього процесу має велике наукове та практичне значення, так як від цього залежить вибір методу лікування, можливість призначення консервативної терапії, що впливає на запальний процес в стінці судини, чи виконання хірургічного втручання на ураженому сегменті методом стентування або шунтування [32]. Атеросклероз ниркових артерій по клінічній симптоматиці поліморфний. Останнім часом стенози ниркових артерій являються причиною резистентної гіпертензії. Скринінговим методом діагностики стенозу ниркових артерій являється ультразвукове дослідження. До того, тисячі пацієнтів страждають нирковою недостатністю, що здебільшого виникає у хворих на цукровий діабет, проте в багатьох випадках вона пов'язана з атеросклеротичним ураженням ниркових артерій та розвитком ішемічної нефропатії. Існує багато суперечок стосовно оцінки і лікування стенотично-оклюзійних станів ниркових артерій і їх зв'язком з гіпертензією та нирковою недостатністю. Сьогодні основна частка реконструктивних операцій з приводу даної проблеми припадає інтервенційним технологіям [44]. Цікавість в ниркових артеріях при аневризмах черевної аорти чи оклюзивно-стенотичному ураженні аорти та її біфуркації виникає завжди, адже частка ниркових ускладнень при скомпрометованій нирці має місце і нині. В зв'язку з цим актуальним являється розробка комплексної програми діагностики, оцінки ступеня порушення кровообігу та ризику розвитку 4 можливих ускладнень. Не менше актуальною є розробка підходу етапності та послідовності операційного лікування з залученням ендоваскулярних технологій. Розвиток методів діагностики, хірургічного та анестезіологічного забезпечення приводять до зниження операційних ускладнень та летальності. Однак розвиток неврологічних ускладнень залишається серйозною проблемою, вирішення якої і до сьогодні не знайдено. Інфаркти спинного мозку – доволі рідкісні, проте водночас дуже серйозні за своїми наслідками стани, що значно впливають на якість життя [31]. Даних літератури на цю тему обмаль, і навіть станом на сьогодні точна поширеність спінальних інсультів достеменно невідома. Ішемія спинного мозку при реконструкціях на черевній аорті є надзвичайно рідкісним і непередбачуваним ускладненням. Існує безліч повідомлень про випадки ішемії спинного мозку після планової операції протезування з приводу аневризми черевного відділу аорти чи оклюзійних уражень аорто-клубового сегменту, що приводять до параплегії, неспроможності сфінктера і дисоційованої втрати чутливості. За даними світової літератури ішемія спинного мозку при ендоваскулярному операційному лікуванні складає 0,21% [7], при відкритих реконструкціях ускладнення складають 0,5-1% [61]. Механізм розвитку даного ускладнення є багатофакторним і дотепер потребує більшої уваги у периопераційному управлінні.

2. Relevance. Cardiovascular disease (CVD) is the leading cause of death worldwide, killing more people each year than any other cause. In 2015, an estimated 17.7 million people died from CVD, accounting for 31% of all deaths worldwide. More than 75% of CVD deaths occur in low- and middle-income countries. Atherosclerosis of the abdominal part of the aorta and its paired branches is a frequent and complex pathology in diagnosis and treatment. Damage of only one vascular basin is infrequent. This pathological process is characterized by a multifocal form of damage involving two or more vascular bays. The atherosclerotic process in the aorta walls occurs earlier and more frequently than in other arterial vessels. However, clinical aortic atherosclerosis usually first appears in the fifth or sixth decade of life, with even more complex forms of the disease lasting asymptomatically. Atherosclerotic conditions of the paired branches of the abdominal aorta may be combined with abdominal aortic aneurysm or stenoticocclusive lesions of the aorta itself. In the structure of cardiovascular disease, they are at the top of the list. The timely diagnosis and treatment of these diseases remains an urgent problem, as the mortality rate for complications ranges from 60% to 80% [116]. 11 In recent years, it has been proven that the peculiarities of the anatomical and histological structure of the abdominal aorta contribute to the

characteristic course of the disease of this organ. Due to that, it is highly relevant to study the peculiarities of the structure of the wall of the abdominal aorta and changes in its morphology during the formation and progression of the atherosclerotic process. A detailed study of this process is of great scientific and practical importance since it depends on the treatment method, the possibility of prescribing conservative therapy affecting the inflammatory process in the vessel wall or performing surgical intervention on the affected segment by stenting or bypass [63]. Atherosclerosis of renal arteries is polymorphic in terms of clinical symptoms. Recently, renal artery stenoses have been the cause of resistant hypertension. Ultrasound examination is a screening method for diagnosing renal artery stenosis. What is more, thousands of patients suffer from renal failure, which mainly occurs in patients with diabetes. Still, in many cases, it is associated with atherosclerotic lesions of the renal arteries and the development of ischemic nephropathy. There are many controversies concerning assessing and treating stenotic-occlusive conditions of the renal arteries and their relationship to hypertension and renal failure. Most reconstructive surgery for this problem today is done with interventional techniques [32]. Interest in the renal arteries in abdominal aortic aneurysms and occlusivestenotic lesions of the aorta and its bifurcation always arises because the proportion of renal complications in compromised kidneys occurs today. In this regard, it is essential to develop a comprehensive diagnostic program to assess the degree of circulatory disorders and the risk of developing possible complications [44]. The development of methods of diagnosis surgical and anaesthetic support leads to a decrease in operative complications and mortality. However, the development of neurological complications remains a severe problem, the solution of which has not been found to this day. Spinal cord infarcts are pretty rare but, at 12 the same time, severe in their consequences, which significantly affect the quality of life [31]. There have been numerous reports of cases of spinal ischemia following planned prosthetic surgery due to an abdominal aortic aneurysm or occlusive lesions of the aortoiliac segment resulting in paraplegia, sphincter failure, and dissociated loss of sensation. According to the world literature, spinal ischemia with endovascular surgical treatment is 0.21% [7], and with open reconstructions, complications are 0.5-1% [61]. The mechanism of development of this complication is multifactorial and now requires more attention in perioperative management. The result of timely diagnosis and treatment of early spinal ischemia and the development of surgical tactics for their prevention are relevant. Given the possibility of occurrence and severity of postoperative complications from the kidney and spinal cord, a thorough study of this complication is a platform for improving methods of predicting the occurrence, prevention, diagnosis, and treatment of the category of patients at risk of the difficulties mentioned above. Given the above, our study aimed to improve the treatment results of patients with atherosclerosis of the abdominal part of the aorta and its paired branches by improving the surgical technique and the methods of predicting and preventing postoperative complications.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики

Підсумки дослідження: Новий напрямок у науці і техніці

Публікації:

- Ратушнюк А. В., Павлушин О. В., Абраменко А. В., Нагребецький О. А., Сікаленко Є. С. Особливості імунітету у хворих облітеруючим атеросклерозом судин нижніх кінцівок. Клінічна флебологія Том 9, №1 2016
- Павлушин О. В., Гуч А. О., Абраменко А. В., Нагребецький О. А., Сікаленко Є. С. Стан регіонарної гемодинаміки у хворих з атеросклерозом аорти та артерій нижніх кінцівок. Клінічна флебологія Том 9, №1 2016

- Сморжевський В. Й., Данилець А. О., Сікаленко Є. С. Ішемія спинного мозку у пацієнтів після операцій на черевній частині аорти, механізм розвитку та профілактика. Клінічна флебологія Том 11, №1 2019
- Сікаленко Є. С. Ішемія спинного мозку у пацієнтів при операціях на атеросклеротично ураженій черевній частині аорти. Збірник наукових праць співробітників НМАПО імені П. Л. Шупика, 2019;33:222-230 https://www.nuozu.edu.ua/zagruzka2/zbornikNMAPO33.pdf
- Valentyn Y. Smorzhevskiy, Olena O. Dyadik, Igor V. Boiko, Yevhenii S. Sikalenko, Morphological justification of the significance of lumbar arteries in the prevention of spinal cord ischemia in atherosclerotic lesions of abdominal aorta, Wiad Lek. 2022;75(11 p1):2658-2664 DOI:10.36740/WLek202211119 https://wiadlek.pl/wp-content/uploads/archive/2022/11/WLek2022111content.pdf https://www.scopus.com/record/display.uri?eid=2-s2.0-85145344402&origin=AuthorNamesList&txGid=e2e5200d5d21e0cc1fc2d39c70dac845&isValidNewDocSearchRedirecti
- Сморжевський В. Й., Сікаленко Є. С. Оптимізація лікування пацієнтів із атеросклеротичним ураженням черевної аорти з атеросклерозом ниркових артерій, Український медичний часопис, 2022;6(152):45-47 DOI: 10.32471/umj.1680-3051.151.234691 https://umj.com.ua/wp/wp-content/uploads/2023/02/WEB_Chasopis_152.pdf

Наукова (науково-технічна) продукція: методичні документи; аналітичні матеріали

Соціально-економічна спрямованість: поліпшення якості життя та здоров'я населення, ефективності діагностики та лікування хворих

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сморжевський Валентин Йосипович
2. Valentyn Smorzhevskyi

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8410-3944

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика

Код за ЄДРПОУ: 01896702

Місцезнаходження: вул. Дорогожицька, буд. 9, Київ, 04112, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Черняк Віктор Анатолійович

2. Viktor A. Cherniak

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0005-5280-542X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, буд. 13, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Нікульніков Павло Іванович

2. Pavlo Nikulnikov

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державна установа "Національний науковий центр хірургії та трансплантології імені О.О. Шалімова" Національної академії медичних наук України

Код за ЄДРПОУ: 45233967

Місцезнаходження: вул. Героїв Севастополя, 30, Київ, 03126, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія медичних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ходос Валентин Андрійович

2. Khodos Valentyn A.

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація: Scopus Author ID: 6701323976

Повне найменування юридичної особи: Національний університет охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика

Код за ЄДРПОУ: 01896702

Місцезнаходження: вул. Дорогожицька, буд. 9, Київ, 04112, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Біляєва Ольга Олександрівна
2. Olga Bilyayeva

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2862-0423

Додаткова інформація: Scopus Author ID: 56381587200

Повне найменування юридичної особи: Національний університет охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика

Код за ЄДРПОУ: 01896702

Місцезнаходження: вул. Дорогожицька, буд. 9, Київ, 04112, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Саволюк Сергій Іванович
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Саволюк Сергій Іванович
Відповідальний за підготовку облікових документів	Серьогіна Наталія Олексіївна
Реєстратор	УкрІНТЕІ
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна